# Vitiligo Ya?am Kalite Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vitiligo Ya?am Kalite Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32547

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

**Vitiligo Ya?am Kalite Ölçe?i** (VYKÖ), **Vitiligo** hastalar?n?n ya?am kaliteleri üzerindeki psikososyal ve fiziksel etkileri spesifik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgül bir ölçektir. Asl? ?enol taraf?ndan 2009 y?l?nda bir t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda geli?tirilen bu araç, 25 maddeden ve alt? farkl? alt boyuttan olu?maktad?r. Ölçek, kronik bir dermatolojik durum olan vitiligonun günlük ya?am, duygusal durum, sosyal ili?kiler ve i?/okul performans? üzerindeki kapsaml? etkilerini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme sürecinde yüksek iç tutarl?l?k ve güvenilirlik de?erleri elde edilmi?, yap? geçerlili?i ise faktör analizi yoluyla do?rulanm??t?r.

## Anahtar Kelimeler

Vitiligo, Ya?am Kalitesi, Dermatoloji, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Asl? ?enol, VYKÖ, Cronbach Alfa, Faktör Analizi.

## Yazarlar

Asl? ?enol

## Amaç

VYKÖ'nün temel amac?, Vitiligo hastalar?n?n hastal?klar?ndan kaynaklanan zorluklar ve k?s?tlamalar nedeniyle alg?lad?klar? ya?am kalitesi dü?ü?ünü spesifik olarak ölçmektir. Genel ya?am kalitesi ölçeklerinin aksine, VYKÖ, vitiligonun görsel etkileri, tedavi süreçleri ve sosyal damgalanma gibi benzersiz sonuçlar?na odaklanarak daha hassas ve ba?lama özgü bir de?erlendirme sunar. Bu özgüllük, klinisyenlerin ve ara?t?rmac?lar?n tedavi müdahalelerinin hastalar?n günlük ya?amlar? üzerindeki etkisini daha do?ru bir ?ekilde izlemesini sa?lar.

Ölçek, hastal???n ?iddeti ile hastan?n öznel deneyimi aras?ndaki korelasyonu incelemek ve psikososyal destek ihtiyac?n? belirlemek için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r. Bu sayede, tedavi planlar? sadece t?bbi semptomlara de?il, ayn? zamanda hastan?n genel iyilik haline de odaklanabilir.

## Yap?

Ölçek, Vitiligo hastalar?n?n ya?am kalitelerini etkileyen alt? temel psikososyal ve davran??sal alan? kapsayan 25 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme, 1'den (hiç) 4'e (çok fazla) kadar uzanan 4'lü Likert tipi bir yan?t format? kullan?larak yap?lmaktad?r. Yüksek puanlar, vitiligonun ya?am kalitesi üzerindeki olumsuz etkisinin daha yüksek oldu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

VYKÖ'nün geçerlik çal??malar?, hem yap?sal hem de ölçüt ba??ml? geçerli?i destekleyen güçlü bulgular ortaya koymu?tur. Ölçek, geçerlik analizlerinin ilk a?amas?nda, dermatolojide yayg?n olarak kullan?lan bir standart olan Dermatoloji Ya?am Kalite Ölçe?i (DLQI) ile kar??la?t?r?lm??t?r. Bu kar??la?t?rma sonucunda, VYKÖ ile DLQI aras?nda yüksek düzeyde anlaml? bir korelasyon (r=0.77, p<0.001) saptanm??t?r, bu da ölçe?in benzer yap?lar? ölçme kabiliyetini (e? zamanl? geçerlik) kan?tlamaktad?r.

Ek olarak, ölçek puanlar? ile hastalar?n klinik özellikleri aras?ndaki ili?ki incelenmi?tir. Hastal?k tutulum alan?n?n büyüklü?ü ile ölçek puanlar? aras?nda anlaml? bir ili?ki (p=0.015) bulunmu?tur. Ayr?ca, hastan?n kendi hastal?k ?iddeti de?erlendirmesi ile VYKÖ puanlar? aras?nda pozitif ve anlaml? bir korelasyon (r=0.57, p<0.001) gözlemlenmi?tir. VYKÖ'ye faktör analizi uygulanm?? ve sorular alt? grupta toplanarak, ölçe?in yap? geçerlili?i tamamlanm??t?r.

## Güvenirlik

VYKÖ'nün güvenilirli?i, iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi, iki farkl? örneklem grubu üzerinde Cronbach Alfa katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. ?lk olarak 30 ki?ilik bir hasta grubu üzerinde yap?lan de?erlendirmede Cronbach Alfa katsay?s? 0.92 olarak bulunmu?tur. Daha sonra 183 ki?ilik daha büyük bir grupta yap?lan analizde ise katsay? 0.91 olarak rapor edilmi?tir. Bu yüksek de?erler, ölçe?in maddelerinin homojenli?ini ve tutarl?l???n? göstermektedir.

Ölçe?in zamana kar?? stabilitesini de?erlendirmek amac?yla 30 hastaya uygulanan test-tekrar test çal??mas? yap?lm??t?r. Bu çal??ma sonucunda, iki uygulama aras?ndaki puanlar aras?nda yüksek bir korelasyon (r=0.86, p<0.001) saptanm?? ve ölçek puanlar? aras?nda istatistiksel olarak anlaml? bir fark gözlemlenmemi?tir. Bu sonuçlar, VYKÖ'nün zaman içinde kararl? ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini desteklemek amac?yla VYKÖ maddelerine uygulanan faktör analizi, 25 maddenin teorik olarak öngörülen alt? boyutta grupland???n? do?rulam??t?r. Bu alt boyutlar, hastal???n bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini farkl? aç?lardan ele almaktad?r. Alt? faktör ?unlard?r: Duygu, ?nsan ?li?kileri, Kayg?, ??/Okul Hayat?, Bo? Zaman Faaliyetleri ve Belirti. Bu faktörel yap?, ölçe?in vitiligonun psikososyal etkilerinin karma??kl???n? sistematik bir ?ekilde ölçme yetene?ini sa?lamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Ölçek Bilgileri

**Test Çe?idi:** Geli?tirme (Developmental Scale)

**Format:** 25 maddelik, 4'lü Likert Tipi Derecelendirme (1=hiç - 4=çok fazla)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Hedef Popülasyon Grubu:** Vitiligo Hastalar?

**Ya? Grubu:** Yeti?kinler (T?pta Uzmanl?k Tezi kapsam?nda hastane popülasyonu)

**Popülasyon Detaylar?:** Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, toplamda 183 hastadan olu?an örneklemler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

## Anahtar Kelimeler

Vitiligo, Ya?am Kalitesi, Dermatoloji, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Asl? ?enol, VYKÖ, Psikometrik, ?ç Tutarl?l?k, Öz Bildirim.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresi:** aslio97@yahoo.com

**Yaz??ma Adresi:** Marmara Üniversitesi T?p Fakültesi, ?stanbul (Tez ba?lam?nda).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek ilk olarak 2009 y?l?nda Asl? ?enol'un t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda geli?tirilmi? ve yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Tezin tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF döküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: vitiligo-yasam-kalite-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Referanslar

?enol, A. (2009). *Vitiligo hastalar?na yönelik ya?am kalite ölçe?i geli?tirme çal??mas?*. (T?pta Uzmanl?k Tezi). Marmara Üniversitesi T?p Fakültesi, ?stanbul.

## Vitiligo Ya?am Kalite Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

25 madde ve 6 alt boyuttan olu?maktad?r.

Duygu (8 madde)
?nsan ili?kileri (4 madde)
Kayg? (4 madde)
??/okul hayat? (3 madde)
Bo? zaman (4 madde)
Belirti (2 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM